

**FARABI
UNIVERSITY**

**2035 жылға дейінгі
"Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университеті" КЕАҚ
көміртекті бейтараптыққа
және орнықты дамуға
қол жеткізу стратегиясы**

Алматы, 2023

МАЗМҰНЫ

3	КІРІСПЕ
5	КӨРІНІСІ
7	ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУЛЕР
8	БІЛІМ БЕРУ
10	ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ БАСҚАРУ
12	ТАБИҒАТТЫ ТҰРАҚТЫ ПАЙДАЛАНУ
13	ҚҰНДЫЛЫҚ ЖӘНЕ СЕРІКТЕСТІК

КІРІСПЕ

Қазақстан, бүкіл әлемдік қоғамдастық сияқты, әріптестік пен бейбітшілік жағдайында орнықты және үдемелі өсуді, әлеуметтік интеграцияны және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуге ұмтыла отырып, жаһандық климаттық өзгерістерге бейімделу жолдарын белсенді іздестіруде.

2023 жылдың басында "Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясы" қабылданды, оның алдында: "Қазақстан Республикасының "жасыл экономикаға" көшу тұжырымдамасын" іске асыру, индустриялық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламаларын әзірлеу және енгізу, БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарын имплементациялау жөніндегі үлкен және көпсалалы жұмыс болды.

"Қазақстан көміртегі бейтараптығына қол жеткізу бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер қабылдады. Шын мәнінде, біздің ел Париж келісімін алғашқылардың бірі болып ратификациялады. Осыдан кейін біз экономиканы әртараптандыруға және жаңартылатын энергия көздері мен тұрақты технологияларды ілгерілетуге бағытталған өршіл, бірақ ойластырылған саясатты тұжырымдадық", — деп атап өтті Қазақстан президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Абу-Дабиде, БАӘ-де (2023) жақында өткен орнықты даму жөніндегі саммитте. Климаттың өзгеруінің салдарына бейімделуге бағытталған төмен көміртекті саясатты іске асыру жан-жақты болуы және экономиканың әртүрлі секторларын қамтуы тиіс, алайда ғылыми, технологиялық және кәсіби кадрлармен қамтамасыз етуді трансформациялау шешуші рөл атқарады.

Жоспарланған ТДМ-ны уақтылы жүзеге асыру үшін Қазақстанға және әлемнің басқа елдеріне озық технологиялар саласындағы жоғары білікті мамандар, менеджерлер мен ғылыми қызметкерлер қажет, олардың сапалы дайындығын университеттер қамтамасыз етуі тиіс.

Қазіргі заманғы университеттердің қызметі өңірдегі тұрақтылықты нығайтуға және орнықты даму сияқты жаһандық проблемаларды шешуге өзінің ұлттық үлесін дамытуға бағытталған ұлттық және халықаралық бастамалар мен бағдарламалар шеңберінде жүзеге

асырылады. Осыған байланысты БҰҰ бастамалары өңірдегі тұрақтылықты нығайтуға және барлық мүдделі тараптармен тұрақты даму бойынша бірлесіп жұмыс істеуге бағытталған. Мысалы, БҰҰ-ның стратегиялық бастамалары, мысалы, БҰҰ-ның RIO+20 конференциясында, UNESCO-ның Тұрақты дамуға арналған білім беру онкүндігі және БҰҰ-ның "Академиялық ықпал" бағдарламасы жаһандық мәселелерді шешуде үлкен рөл атқарады.

Дәл осы міндеттерді шешуде: университеттердің өзара әрекеттесу желілері, кәсіби қауымдастықтар, бұқаралық ақпарат құралдары және басқа ресурстар арқылы тұрақты даму идеяларын ғылыми сүйемелдеу, тарату, жинақтау және таратуда университеттердің негізгі рөлі жатыр. Біз озық жұмыс істеуіміз керек, тұрақты дамуға бағытталған бағдарламалар мен іс-шараларды ғылыми және практикалық пысықтауды жүзеге асыруымыз керек.

Біздің университеттің көміртегі бейтараптығы мен тұрақтылығына қол жеткізу стратегиясын келесі негізгі принциптердің өзара тәуелді жиынтығы ретінде ұсынуға болады:

1. Оқу бағдарламаларына және ғылыми зерттеулер тақырыбына тұрақты даму мәселелерін енгізу. Біз университетте пәндер курстарын оқытуға және кәсіпорынның, саланың, аймақтың, елдің тұрақты дамуы мәселелеріне арналған тұтас оқу бағдарламаларын ұсынуға тырысамыз. Тұрақты даму саласындағы ғылыми зерттеулер оқытылатын пәндерді қолдау үшін ғана қажет емес, олар жаңа білім қалыптастырады, содан кейін олар нақты акцияларға, бағдарламаларға және қызмет түрлеріне айналады.

2. Энергия үнемдейтін жабдықтарды, технологияларды, баламалы көздер мен энергия түрлерін пайдалануды көздейтін инфрақұрылым мен қоршаған ортаны тұрақты басқару қағидаттарында университеттің ағымдағы қызметін құру. Тұрақты даму қағидаттары университеттің барлық функцияларының негізінде болуы керек: Әкімшілік-шаруашылық және қаржылық қызмет, құрылыс, персоналды іріктеу, студенттерді жалдау, тұрақты даму мақсатында басқа ұйымдармен ынтымақтастық және серіктестік бағдарламаларын дамыту және т. б. Тұрақты университет тұжырымдамасы коммерциялық және қоғамдық ұйымдармен, мемлекеттік және қалалық құрылымдармен, халықаралық ұйымдармен бірлескен бағдарламаларды қарастыруы керек.

3. Технопарктер, бизнес-инкубаторлар шеңберінде жасыл энергетика және ресурс үнемдеу жөніндегі жобаларды іске асыру және START-up компанияларын құру және т. б. үшін білім, білік және дағдыларды игеру мақсатында ғылыми зерттеулер жүргізу, жобаларға қатысу, зертханаларда жұмыс істеу үшін университет студенттері мен қызметкерлері үшін жағдайлар жасау. Оқытушылардың, зерттеушілердің, студенттердің күш-жігері мен зияткерлік әлеуетін экологиялық таза, ресурс үнемдейтін және энергия тиімді

технологияларды құруға және енгізуге шоғырландыру, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму саласындағы инновациялық жобаларды басым дамыту. Тұрақты дамуды қамтамасыз ету үшін талап етілетін бірқатар экологиялық және этикалық құндылықтарды, мінез-құлық нормаларын игеруге ықпал ететін экологиялық білім мен тәрбие арқылы хабардар болу деңгейін арттыру, қоғамның орнықты даму саласындағы әлеуметтік жауапкершілік мәдениетін қалыптастыру.

Тұрақты даму саласындағы негізгі қағидаттар мен құндылықтарға сәйкес университет қызметінің барлық салаларының стратегиясын іске асыру және жай-күйін бағалау нәтижесінде іс-шараларды іске асыру жолымен университеттердің энергия қажетсінетін экономикаға жүйелі көшуіне қол жеткізуге болады.

1. КӨРІНІС

Университеттер өз зерттеулерін, саяси ұсыныстарын және студенттерін оқыту арқылы көміртегі бейтараптығы мен тұрақтылыққа қол жеткізу мәселелерін шешуде жетекші рөлдердің бірін атқарады. Біз ұйымымыздағы көміртекті азайту және биоәртүрлілікті арттыру бағдарламасына басымдық береміз. Университеттің қоршаған ортаға әсері анықталады, алдын алады және азаяды. Біздің көзқарасымыз ашық болады; біз қоршаған ортаға әсеріміз және тұрақты даму мақсаттарымызға қол жеткізудегі прогресс туралы жыл сайынғы есепті жариялайтын боламыз.

2035 жылға қарай Университет Үкіметпен, тұрақтылық көшбасшыларымен және өз қауымдастықтарымен серіктестікте жұмыс істей отырып, қоршаған орта мен климатқа байланысты төтенше жағдайларға институционалдық жауап беруде үлгілі болады. Біз табиғатты қорғауда, қалпына келтіруде және жақсартуда маңызды рөл атқаруға тырысамыз.

Университет тұрақты дамудың үш тірегін таниды: әлеуметтік, экономикалық және экологиялық. Университет қол жетімділік пен қатысу, нәсілдік теңдік және гендерлік жалақы алшақтығын азайту сияқты басқа салаларда экономикалық және әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдайды. Бұл стратегия экологиялық тұрақтылықты қамтамасыз етуге бағытталған, бірақ оны жүзеге асырудың әлеуметтік және экономикалық салдары да ескерілетін болады.

"Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті" КЕАҚ климаттың өзгеруіне және қоршаған ортаны қорғауға байланысты жаһандық проблемаларды шешу үшін 2035 жылға қарай көміртегі бейтараптығы мен тұрақты дамуға қол жеткізуді мақсат етіп отыр. Стратегия келесі басымдықтарға бағытталған:

1. Ғылыми зерттеулер;
2. Білім беру;
3. Инфрақұрылымды және қоршаған ортаны басқару;
4. Табиғатты тұрақты пайдалану;
5. Құндылық және серіктестік.

МАҚСАТЫ: төмен көміртекті бейтараптыққа қол жеткізу және университет, қала және ел деңгейінде Тұрақты даму жоспарларын жүзеге асыру үшін әлем университеттерінің бірлескен күш-жігерін біріктіру және зияткерлік әлеуетін жұмылдыру.

ІС-ШАРАЛАР: университеттің, қаланың және елдің бастамалары шеңберінде Орнықты даму жөніндегі іс-шараларды іске асыру үшін күш-жігерді шоғырландыру және университеттердің жинақталған ғылыми және басқарушылық әлеуетін пайдалану.

УНИВЕРСИТЕТТІҢ ҮЛЕСІ:

– әлемдік университеттерге де, басқа ұйымдарға да қолданылатын іс-қимыл матрицасы, әмбебап критерийлер, индикаторлар мен іс-шаралар моделін құру;

– университеттің барлық құрылымдарын, сондай-ақ студенттерді, оқытушылар мен зерттеушілерді тартуға негізделген университеттің инновациялық әлеуетін жұмылдырудың үлгілі моделін құру;

– халықаралық орнықты даму бағдарламаларын қолдау: БҰҰ-ның RIO+20 Жаһандық экологиялық форумында әзірленген "орнықты даму үшін білім беру" бағдарламалары мен декларациялары; United Nations Academic Impact қағидаттары, орнықты даму үшін UNESCO білім беру бағдарламалары және т. б.;

– қоғамның әлеуметтік жауапкершілік мәдениетін қалыптастыру, экологиялық білім беру және тәрбиелеу арқылы экологиялық және этикалық құндылықтар мен мінез-құлық нормаларының таралуына ықпал ету;

– ластану, табиғи ресурстардың сарқылуы және қоршаған ортаны қорғау саласындағы жаһандық және өңірлік проблемаларды бағалау және шешу жөніндегі бағдарламалар мен іс-шараларды іске асыру.

2. ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУЛЕР

Бірқатар экологиялық және этикалық нормаларды, құндылықтарды, кәсіби дағдыларды игеруге ықпал ететін көміртегі бейтараптығы мен қоршаған ортаны қорғауға, сондай-ақ экологиялық білім мен тәрбиеге қол жеткізу саласында ғылыми зерттеулер жүргізу арқылы орнықты даму мақсаттарын іске асыруға жәрдемдесу.

Университетте қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму бойынша білім беру және ғылыми-зерттеу процесін жаңғырту және оңтайландыру.

Міндеттер:

1. Факультетаралық, қалалық, мемлекеттік және халықаралық деңгейлерде жүргізілетін қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму

мәселелері бойынша жобалар мен ғылыми-зерттеу жұмыстарының санын ұлғайту.

2. Қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму мәселелері бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін инфрақұрылымды дамыту.

3. Экологиялық тұрақтылық пен экологиялық әділеттілік саласындағы ғалымдар арасындағы қарым-қатынасты, үйлестіруді және ынтымақтастықты дамыту.

4. Қаржыландырудың негізгі мүмкіндіктеріне жауап ретінде тұрақты даму бойынша Пәнаралық ғылыми-зерттеу топтарын қолдау.

5. Тұрақты дамуды зерттеу мәселелерін шешу үшін зерттеу демеушілерінің басымдықтарына әсер етуге ұмтылу.

6. Экологиялық және әлеуметтік әділеттілік мәселелерін шешу және университеттің осы салалардағы Тарихи әсерін мойындау Стратегиясының мақсаттарына сәйкес теріс шығарындылар технологиялары мен биоәртүрліліктің таза өсуін зерттеуді қаржыландыру.

7. Бұқаралық ақпарат құралдары арқылы халықтың барлық топтары арасында қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі білімді, іс-шараларды, зерттеулер мен жобаларды танымал ету.

3. БІЛІМ БЕРУ

Білім беру жүйесінің, демек, университеттердің экологиялық хабардарлықтағы шешуші рөлі біз экологиялық аспектілердің көптеген пәндермен, сондай-ақ басқару жүйелерімен интеграциялануының куәсі екенімізді білдіреді. Бірақ бұл тек оқу бағдарламаларын жүзеге асыру мәселесі емес. Бұл стратегия университеттің өміріне толық әсер етеді. Бұл ретте қалыптасқан Дағдылар мен мінез-құлық ережелері қоғамның қалған бөлігіне экспортталуы мүмкін деген сенім қалыптасады, әсіресе олар ағартушылық және ақпараттық науқандармен нығайтылған кезде.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің оқу бағдарламасы оның климаттың өзгеруі, қоршаған ортаны қорғау және тұрақтылық саласындағы мол тәжірибесін көрсетеді. Студенттерге тұрақты дамуға байланысты тағылымдамалар мен оқу курстарының мүмкіндіктері ұсынылады, ал студенттік қоғамдар бірінші болып сыныптан тыс курстар өткізеді. Бұл мүмкіндіктер барлық оқушылар үшін жетілдіріліп, кеңейтіледі.

Міндеттер:

1. Университеттің оқу-тәрбие процесінде қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму компонентінің мазмұнын ұлғайту.
2. Қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму саласында жаңа оқу бағдарламалары мен силлабустарды, оқыту әдістері мен нысандарын енгізу және қолданыстағы дамыту.
3. Университеттің факультеттері мен департаменттерін қоршаған ортаны қорғау және тұрақты даму саласындағы біліммен қамтуды кеңейту.
4. Адам ресурстарын даярлау сапасын арттыру және қоғамның қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму саласындағы кәсіби кадрларға қажеттіліктерін қанағаттандыру;
5. Тұрақты дамуды қамтамасыз ету үшін талап етілетін бірқатар экологиялық және этикалық нормаларды, құндылықтарды, кәсіби дағдыларды игеруге ықпал ететін экологиялық білім мен тәрбие арқылы халықтың барлық топтарының хабардар болу деңгейін арттыру
6. Барлық студенттер үшін экологиялық тұрақтылықты, тағылымдамадан өту бағдарламаларын және қысқа мерзімді курстарды сыныптан тыс оқыту үшін бар мүмкіндіктерді кеңейту.

4. ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ БАСҚАРУ

Біз ресурстарды үнемдеу, ластануды азайту және жеке әл-ауқатты арттыру мақсатында университет кампусының аумағын жобалау және пайдалану бойынша студенттердің, Оқытушылардың және қызметкерлердің көмегімен қоршаған ортаға әсерді тиімді етуге тырысамыз.

Кампустың энергетикалық тиімділігін жақсартуға, студенттік қалашықты жақсартуға және одан әрі көгалдандыруға және оны қоршаған ортаға, қаланың, облыстың және елдің экожүйесіне интеграциялауға ғылым мен техниканың жаңа жетістіктерін енгізу арқылы университет кампусының және оның барлық компоненттерінің Стратегиялық жоспарлау және жобалау саласындағы үйлестіру қызметін оңтайландыру және жақсарту.

Бірінші жыл ішінде көміртегі бейтараптығы мен тұрақты дамуға қол жеткізу бойынша жыл сайынғы есеп беру жүйесін жандандыру; есептер университет сайтында, "Ұрпақтар арқылы жасыл көпір" веб-платформаларында жарияланады <https://greenbridgework.kaznu.kz/>, "Green Office KazNU" <https://greenoffice.kaznu.kz/>

Міндеттер:

1. Тұрақты даму мәселелері бойынша білім мен халықаралық тәжірибені интеграциялау.

2. Озық технологиялар мен жобаларды зерделеу, бейімдеу және іске асыру: кампус аумағын және оның инфрақұрылымын және университет ғимараттарын оңтайландыру мен пайдалануға; оқу ғимараттарын, ғылыми зертханалар мен ғимараттар жатақханаларын қоса алғанда, энергия тиімділігін арттыруға; қайталама шикізатты кәдеге жаратуды және қалдықтарды кәдеге жаратуды оңтайландыруға бағытталған.

3. Қалалық инфрақұрылымды дамыту және ұлттық стратегияларды қалыптастыру бойынша қандай да бір басқару

шешімдерін қабылдау кезінде сарапшылар мен консультанттар рөлінде қалалық және Ұлттық билікпен ынтымақтастық арқылы Smart-campus немесе smart university ретінде қала және ел деңгейінде кампус пен университеттің өзін қоршаған ортаға интеграциялау.

4. Университеттің орнықты даму саласындағы қызметін жүйелеу және үйлестіру; жоспарлау және шешімдер қабылдау, тиісті инфрақұрылым құру және барлық деңгейдегі қызметті реттеу (оның ішінде құқықтық) үшін университетте жекелеген бөлімшелер басшыларының құрамында жеке бөлімше немесе кеңес, Комитет немесе жұмыс тобын құру.

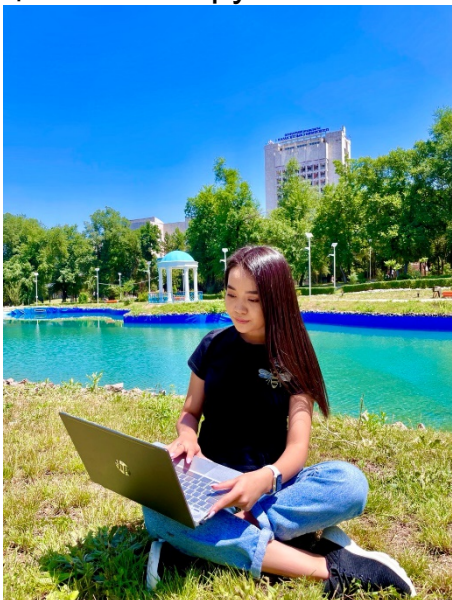
5. Университеттермен және халықаралық ұйымдармен бірлескен халықаралық конференциялар мен семинарлар, бірлескен жобалар, тұрақты даму бойынша тренингтер мен бағдарламалар ұйымдастыру арқылы жинақталған тәжірибені зерделеу мен таратуда, тұрақты даму жөніндегі идея мен жаңа технологияларды өзара қолдау мен дәріптеуде ынтымақтастық.

5. ТАБИҒАТТЫ ТҰРАҚТЫ ПАЙДАЛАНУ

Бұл стратегияны жүзеге асыру бүкіл университетте тәжірибе мен мәдениеттің өзара әрекеттесуін және өзгеруін талап етеді. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ең маңызды активі ретінде оның профессорлық-оқытушылық құрамы, қызметкерлері мен білім алушылары біздің экологиялық тұрақтылық көрсеткіштерімізді өзгертудің және жақсартудың негізгі қозғаушы күші болады. Біз қызметкерлер мен студенттерді өзгерістерді қабылдауға және тұрақты даму принциптеріне негізделген өмір мен жұмыстың жаңа жолдарын табуға шабыттандырамыз деп үміттенеміз.

Энергия тиімділігі, суды, электр энергиясын үнемдеу, қалдықтарды кәдеге жарату және т.б. жөніндегі іс-шараларды іске асыру, сондай-ақ "тұрақты жасыл университет қалашықтарын" құру бойынша өз жоспарларын қабылдау арқылы университеттің энергияны көп қажет ететін экономикаға көшуі бойынша жүйелі, кешенді тәсілді қалыптастыру.

Міндеттер:

1. Электр энергиясын және жылу энергиясын тұтынудың тиімділігін үнемдеу және арттыру жөніндегі іс-шараларды жүргізу.

2. Университет ғимараттары мен корпустарында электр энергиясын бөлу, электр энергиясын есепке алу бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру.

3. Энергияны үнемдеу бағдарламаларын іске асыру, энергияны пайдалануды азайтуды ынталандыру.

4. Тұтынылатын суды үнемдеу бойынша бағдарламалар мен іс-шараларды әзірлеу,

баламалы су көздерін қарастыру: жер асты, ағынды, бұлақ және т. б.

5. Іс-шараларды әзірлеу және су ағынын басқару жүйелерін пайдалануды ынталандыру.

6. Парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі бағдарламаларды енгізу.

7. Қалдықтарды кәдеге жарату үшін қызметкерлер мен студенттерді ынталандыратын бағдарламалар мен іс шараларды енгізу.

8. Қалалық ұйымдармен қалдықтарды жинау, кәдеге жарату, қайта өңдеу жөніндегі келісімдерге бастамашылық жасау.

9. Бейорганикалық қалдықтар мен органикалық қалдықтарды қайта өңдеу, қалдықтарды бөлек жинау үшін жағдай жасау және т. б.

10. Экологиялық емес көлік түрлерінен болатын зиянды азайту бойынша бағдарламалар мен іс-шаралар құру. Кампуста қолданылатын автокөлік құралдарының санын шектеу.

11. Кампуста экологиялық таза көлікті пайдалануды ынталандыру және насихаттау.

6. ҚҰНДЫЛЫҚ ЖӘНЕ СЕРІКТЕСТІК

Университеттің кампус желісі-бұл тірі, тыныс алатын экожүйе, оған 16 факультет, әкімшілік және жедел топтар, әртүрлі ғимараттар мен жерді пайдалану жүйелері, сонымен қатар оқытушылар құрамы, студенттер мен қызметкерлердің әртүрлі топтары кіреді. Институционалдық тұрғыдан алғанда, біз университетті тұрақты қоғамдастыққа айналдыруға тырысамыз, оған оң әлеуметтік, экономикалық және экологиялық артықшылықтар ықпал етеді.

Біздің университеттің өміршеңдігі біздің халқымыздың денсаулығына байланысты. Біз студенттеріміздің, оқытушыларымыздың және қызметкерлеріміздің денсаулығын, өнімділігін және өмір сүру сапасын жақсартуға, қоршаған ортаны құру және қолдау және әл-ауқатқа ықпал ететін озық бағдарламаларды дамыту және іске асыру арқылы ұмтылатын боламыз.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті халықаралық байланыстарды белсенді дамытып, көшбасшылық позицияны иеленуде. Сонымен ҚазҰУ. әл-Фараби елдегі және аймақтағы United Nations Academic Impact (UNAI) бағдарламасына енген алғашқы университет болды. ҚазҰУ. әл-Фараби БҰҰ-ның RIO+20 жаһандық форумына арналған іс-қимыл бағдарламасы бойынша халықаралық

консультацияларға белсенді қатысты, онда Азия, Еуропа және Латын Америкасы университеттерінің қатысуымен тұрақты даму үшін білім беру жөніндегі жеке панельдің бастамашыларының бірі болды. ҚазҰУ. әл-Фараби тұрақты дамуды ілгерілету үшін RIO + 20 университеттерінің декларациясына алғашқылардың бірі болып қол қойды. Мемлекеттер, ғылым, бизнес, қоғамдық институттар арасында ғана емес, ұрпақтар арасында да көпір құрудың маңыздылығын ескере отырып, тұрақты дамуды ілгерілету ісінде әлем университеттерінің күш-жігерін біріктіру және "Ұрпақтар арқылы жасыл көпір" Халықаралық университеттер консорциумын құру ұсынылды. Консорциум орнықты даму проблемаларына маманданған жетекші ғылыми мектептердің әлеуетін біріктіреді, осы салада жоғары білікті кадрларды даярлауды, зерттеулерді үйлестіреді. Бұл жобаны әлемдік деңгейде талқылау үшін ҚазҰУ-дың виртуалды-коммуникативтік платформасы құрылды. әл-Фараби "Ұрпақтар арқылы жасыл көпір" www.greenbridge.kaznu.kz .

"Жасыл көпір Ұрпақтар арқылы" халықаралық ғылыми-білім беру консорциумы тұрақты даму және "Жасыл" экономика, ғылым мен инновациялық технологияларды дамыту қағидаттарында кадрлар даярлау міндеттерімен біріктірілген консорциумға қатысушы жоғары оқу орындарының ерікті бірлестігі болып табылады. Консорциумның миссиясы тұрақты даму, "Жасыл" экономика, экология және климаттың өзгеруі, "Жасыл" энергия тиімді технологиялар идеяларын тарату, жастардың шығармашылық деңгейі мен рухани-адамгершілік құндылықтарының өсуі болып табылады.

Қазіргі университеттер тұрақты даму идеяларын ілгерілетуде жауапкершілікті өз мойнына алуы керек. Бұл жұмыс бір университет емес, университеттердің Достастықтағы жұмысы және күш-жігерді үйлестіру. Оқу бағдарламалары, ғылыми жобалар, энергия және ресурс үнемдеу негізінде ЖОО қызметін басқару, қалдықтарды жинау және трансформациялау, экопарктер мен экотуризмді дамыту, экологиялық ағарту және экологиялық мәдениетті тәрбиелеу арқылы "жасыл дамуды" қалыптастыратын "жасыл кеңселердің" түбегейлі жаңа құрылымдарын құруға әкелетін университеттерде институционалдық және қоғамдық өзгерістер жүргізу қажет. Жоғарыда айтылғандар Қазақ ұлттық географиялық қоғамына ҚазҰУ-им анықтауға негіз берді. әл-Фараби Қазақстанның оқу орындарына "Жасыл кеңсе" қағидаттарын енгізу үшін базалық университет ретінде.

Оқу орнының тұрақты дамуының негізі болып табылатын "Жасыл кеңсе" тұжырымдамасы көзқарастар, ұғымдар, идеялар жүйесі ретінде оның қызметінің ғылыми-білім беру, басқару, экологиялық және әлеуметтік-мәдени аспектілерінің өзара байланысын ескереді.

"Жасыл кеңсе" жоғары оқу орнының, ҒЗИ мен компанияның тұрақты дамуының негізі болып табылады, олардың қызметінің ғылыми-білім беру, басқару, экологиялық және әлеуметтік-мәдени аспектілерінің өзара байланысын білдіреді.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде "ЭКО офис" авторлық тұжырымдамасын құру бойынша белсенді жұмыс жүргізілуде <https://greenoffice.kaznu.kz/>, энергия, ресурс үнемдеу, қалдықтарды азайту және экологиялық таза өңдеу жөніндегі іс-шараларды қамтитын әзірленген бірегей критерийлерге негізделген.

Бұл бағдарламаның мақсаты-күнделікті өмірде, жұмыс орындарында экологиялық жайлылықты арттыру, экологиялық және төмен көміртекті өмір салтына көшу үшін озық жасыл технологияларды тарату және насихаттау, сондай-ақ университет қызметкерлері мен студенттері арасында "ЭКО" ойлауды қалыптастыру.

"ЭКО офис" бағдарламасының негізінде үш негізгі қағида (**3R**) жатыр:

***Reduction** – үнемдеу принципі (электр энергиясын, суды және басқа ресурстарды тұтынуды азайту);

***Refinement** – материалдарды қайта пайдалану принципі (қағазды ұтымды пайдалану және т. б.);

***Replacement** – кейбір өнімдерді экологиялық таза өнімдермен алмастыру (тауарларды, қызметтерді және т.б. таңдауға неғұрлым жауапты көзқарас есебінен қоршаған ортаға теріс әсерді азайту).

"ЭКО офис" бағдарламасы "әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті" КЕАҚ әзірлеген тұрақты даму моделіне сәйкес энергия-ресурс үнемдеуге қосқан үлесі үшін балдарды есептеу жүйесі ретінде құрылған, 2014 (<https://www.kaznu.kz/>).

"Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті" КЕАҚ-ның Оңтүстік елдерінің тұрақты дамуы үшін Ғылым және техника жөніндегі комиссиямен (COMSATS) негізгі жұмысы ғылыми-білім беру саласындағы ынтымақтастықты дамытуға негізделген.

Оңтүстік елдерінің тұрақты дамуы үшін ғылым және инженерия жөніндегі Комиссия (COMSATS) COMSATS желісі аясында Климаттың өзгеруі және тұрақты даму сияқты екі мәселе бойынша ынтымақтастық жұмысының ортақ мүдделері мен мақсаттары негізінде климат және тұрақты даму орталығын (ЖҚБ) құру туралы шешім қабылдады.

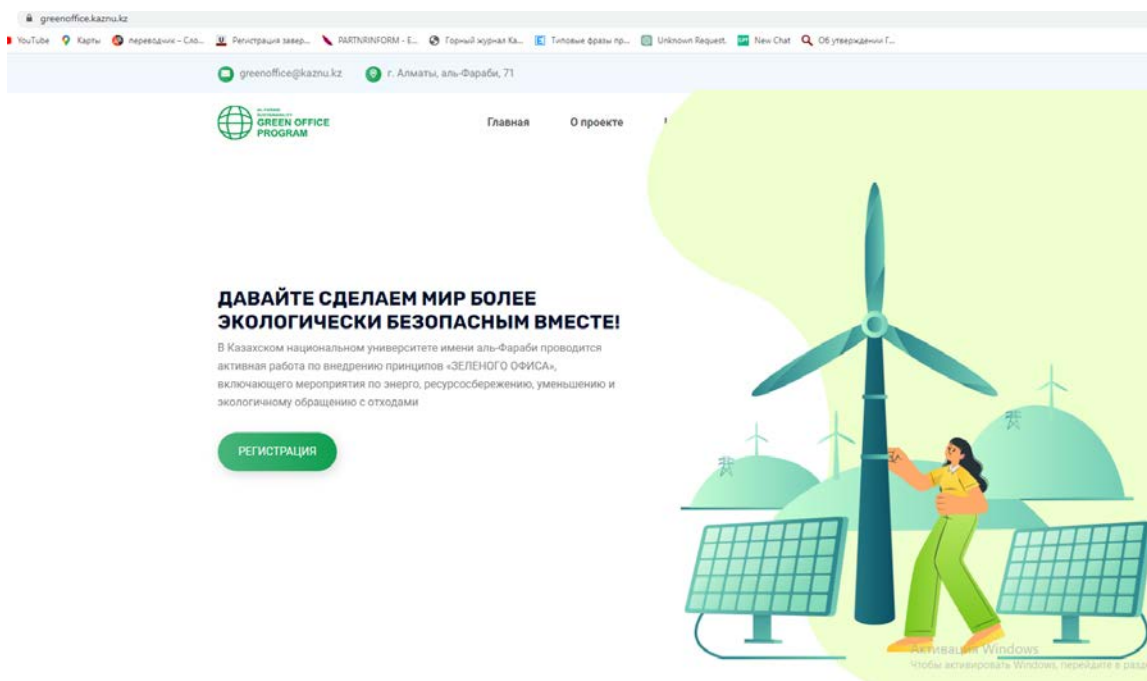
2018 жылғы 9 қарашада Қазақ ұлттық университетінде. Әл-Фараби Қазақстанда COMSATS климат және тұрақтылық орталығын (ЦКУ) құруды мақұлдады.

Климат және тұрақтылық жөніндегі КОМСАТ орталығы климаттың өзгеруін жоспарлауға, қаржыландыруға және шешуге инновациялық тәсілдерді дамушы елдердің саясаты мен практикасына және олардың халықаралық міндеттемелеріне сәйкес келтіру мақсатында Оңтүстік-Оңтүстік ынтымақтастық және үшжақты ынтымақтастық шеңберінде жұмыс істейтін көпжақты институт болып табылады.

Орталық келесі міндеттерге бағытталған:

➤ тиісті Климаттық әрекеттер мен насихаттау үшін климаттың өзгеруі туралы Оңтүстік туралы ғылыми білімді тереңдету;

- экологиялық және климаттық өзгерістіктің күнкөріс көздеріне және экономикалық дамуға әсерін бағалау;
- тұрақты өсу мен даму мүддесі үшін оның салдарын жұмсарту және оған бейімделу негізінде климаттың өзгеруіне қарсы күрес;
- климат пен қоршаған ортаның өзгеруі мәселелері бойынша қоғамдық білімді жетілдіру және әлеуетті арттыру;
- нақты деректер негізінде саясатты неғұрлым тиімді қалыптастыру үшін деректер банкіні әзірлеу;
- климат пен тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін тиімді шаралар қабылдау мақсатында аймақтық және жаһандық серіктестіктерді ынталандыру.

Бізде кампустағы парниктік газдар шығарындыларын ең жоғары деңгейге дейін азайту арқылы климаттың өзгеруіне қарсы тұру үшін ерекше рөл және ерекше жауапкершілік бар. Энергияны тұтыну мен шығарындыларды азайту университеттің басымдықтарының бірі болып қала береді және біз бұл мәселені энергия тиімділігі, энергияны басқару және жаңартылатын энергия көздеріндегі ең жақсы инновациялар арқылы жалғастырамыз.